

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorake ulice števil. 16. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Štatskopna petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 140.

V Ljubljani v torek, 23. junija 1885.

Tečaj II.

V presojo, je-li državnozbornska volitev v dolenskih mestih veljavna ali ne.

(Dalje.)

„Slovenski Narod“ modruje o naši razpravi: „V uradnem nemškem in vladnem slovenskem listu čutila je naša deželna vlada potrebo, zagovarjati pravilnost in postavnost dolenske volitve. Zagovor pa je tako nesrečen in šepav, da bi se pač lahko odgovarjalo z istim izrekom, katerega se tako rada poslužujeta ta dva organa: *si tacuisses* itd.“

Kakor znano, sklicavali smo se v dotičnem našem članku na § 7. volilnega reda za državni zbor, ter smo izrekli trditev, da se nahaja v zadnjem odstavku tega paragrafa določilo, kakó da se imajo sestavljati volivski imeniki za mesta pri volitvah v državni zbor. Da je stvar tem jasnejša, hočemo ta odstavek omenjenega paragrafa še jedenkrat ponoviti: „Ako so s tacimi kraji, kateri so v dodatku uvrščeni v mestne volilne okraje, zjedinjeni drugi kraji v eno občino, to volijo volilci cele občine v mestnem volivskem razredu. Ali v deželah, kjer izimkoma pri volitvah za deželni zbor v takih občinah kraji, pri ustanovitvi volilnega okraja imenovani, sami záse v mestnem volivskem razredu, a drugi kraji tiste občine v volivskem razredu kmečkih občin volijo, naj to velja tudi pri volitvah v državni zbor.“ V zvezi s tem smo izjavili, da v volilnih redih za posamezne dežele, in posebej za Kranjsko, posešamo vsako sem spadajoče določilo. Gledé na to našo izjavo pa se „Slov. Narod“ široko raz-

korači in strašno samosvestno zakliče: „Mari uradnemu listu ni znan § 3. volilnega reda deželnega zbora za Kranjsko, ki se glasi: Za volitev poslancev iz mest in trgov, in dalje, da se sploh v vsem volilnem redu govori le o mestih in trgih, nikjer pa ne o mestni občini (Stadtgemeinde). Izključene so torej vasi iz te skupine.“

No, ta paragraf pač čisto nič ne dokaže. Kakor ta paragraf kranjskega volilnega reda, glasi se tudi iste stvari tikajoči se paragrafi volilnih redov vseh drugih kronovin, z jednim razločkom, da se nahaja v nekaterih volilnih redih namesto izraza trgi, izraz industrijalni kraji in zopet v drugih tudi izraz kraji. Izraza vas zastoj iščemo po vseh deželnih volilnih redih posameznih kronovin.

Res je sicer, kar trdi „Slov. Narod“, da se v volilnem redu za deželni zbor nikjer ne nahaja izraz mestna občina (Stadtgemeinde); a to nima z ozirom za našo zadevo čisto nobenega pomena. Kajti izraz mestna občina (Stadtgemeinde) je našemu zakonodavstvu sploh tuj. Zastoj bi ga iskali v volilnem redu za deželni zbor, bodi-si uže katerekoli kronovine; isto tako ga ne najdemo v občinskem redu za Kranjsko z dné 17. februarija 1866. Kaj je tedaj „Slov. Narod“ s tem dokazal?

— Pač pa je nam mogoče, pokazati nekatera postavna določila, iz kojih bi se prej dalo sklepati, da je ravno nasprotno prav, nego to, kar trdi „Slov. Narod“, da je namreč povsodi, kjer postava govori o mestih in trgih, misliti si cele občine, a ne samo mesta in trge, kot take. Ko bi hoteli mi posnemati „Slov. Narod“, vskliknili bi tudi mi: Mari „Slov. Narodu“ ni znan § 3. deželnega reda kranjskega, ki se glasi: „Deželni zbor sestavlja se iz 37 udov, namreč iz a) knezo-

škofa ljubljanskega, b) 36 poslancev, in sicer I. iz desetih poslancev veleposestva, II. iz desetih poslancev mest in trgov, kakor jih zaznamuje volilni red in trgovinske in kupčijske zbornice, III. iz šestnajstih poslancev ostalih občin (der übrigen Gemeinden) vojvodine kranjske.“

Jasno je, da je moral zakon, ako govori tu od ostalih občin, uže prej imeti občine v mislih, ker bi drugače bilo zaznamovanje „ostale občine“ nezmisel, kar se pa zakonu kar tako meni nič tebi nič ne more in tudi ne sme podtikati. A ker ta paragraf prej ne govori o nikakih občinah, ampak le o veleposestvu, o trgovinski in kupčijski zbornici, in ker te naposled imenovane korporacije se ne morejo nikakor smatrati kot občine, je brez dvojbeno, da je zakonodavec mislil si, govoreč v zadnjem odstavku o ostalih občinah, da se nekatere tistih kot take smejo tudi iskati med mesti in trgi. Imamo pa tudi v volilnem redu postavna določila, ki napotujejo do istega zaključka, a zaradi pomanjkanja prostora zamoremo se z njimi baviti se le v prihodnje.

Na obratišči.

Od hrvatske meje.

(Izv. dop.)

Razburjenost, prouzročena po državnozbornskih volitvah, razodeva se vedno še v pisavi slovenskih listov. Skoro bode tri tedne tega, odkar je končana volilna borba, a „Slov. Narod“ in „Slovenec“ se dosihmal še nista mogla potolažiti zaradi neuščenega volilnega izida. Zlasti najstarejši naš dnevnik obnaša se kakor lehkomišeln pravdaš, kateri je izgubil slabo utemeljeno pravdo, ali kakor razvajena vojska, koja je premagal boljše na boj pripravljen protivnik. Jadikuje o „neznosnem pri-

Listek.

Janezek, kateri ni hotel umreti.

(Kapff-Essenthor. — a.)

(Dalje.)

Minilo je poletje in z njim zginil je mali raj ob gozdnem parobku. Janezek vrnil se je s svojo obiteljo v mesto in Jerica tudi.

Komaj si je upal misliti, da bi jo kdaj imenoval svojo — to zdelo se mu je prevelika sreča.

— Mislil je, da mora zblazneti. Vender — tako dobra je bila proti njemu — zgoditi se je mogel jedenkrat tudi čudež. Moral se je navezati na njo z nerazrušljivo vezjo, z duševno vezjo. In ker nikdar ni našel besedij, jej je pisal pismo. Bolje rečeno, bila je mala knjiga, v kateri je odkril vso svojo dušo, pripovedoval celo zgodovino svojega notranjega življenja. Še nobeni živi duši je ni tako odkril. Pripovedoval je, kako je v smrti iskal vso odrešitev in izpolnitev, in kako je zdaj vse našel v ljubezni; brezpogojno se jej je udal — ona naj z njim počne kar hoče — vse se bode

dobro steklo. — In Janezek je bil prepričan, da se mora vse, vse dobro steči. Tako je mirno oddal pismo in mirno pričakoval odgovora. Dolgo ga ni bilo, tega odgovora, konečno je prišel v podobni na močnem angleškem papirji litografovane karte, katera je naznanjala Jeričino zaroko z dragonskim nadčastnikom. Večkrat govorilo se je o tem nadčastniku, kateri je bil poleti pri vojaških vajah, imenovali so ga tudi med Jeričinimi oboževalci, a imela je toliko oboževalcev, krasna Jerica.

— Za Janezka ni imela nobene besede več, kaj naj bi bila tudi še dejala?

„Umreti!“ dejal je Janezek, „zdaj je čas umreti!“ Zdaj mu je bila vsa njegova usoda jasna. Zaradi tega mu je bila misel na smrt od otroških let tako priljubljena, zaradi tega se mu je smrt v sanjah prikazala kot rešiteljica in tolažnica, ker bi nekega dné grozno gorje napalo njegovo srce, za katero ni bilo zdravila, kakor v usmiljenki, rešiteljici vseh. — Nemožno živeti s tem razmesarjenim srcem — kot izvrženec, odgnan od vse človeške sreče!

— Janezku se je zdelo, da čuti, kako je

smrt položila svojo roko nánj in mu klicala: „Pojdi, zdaj je čas!“ Njegovi lasje so se ježili — nadzemski glasovi doneli so mu na ušesa — demoni stezali so po njem — da, čas je!

Pripravljal se je na smrt, ne da bi bil le trenutje se pomisljal, dvojil. — Je bila pač njegova usoda taka.

Če so ga furije obupnosti preganjale, jim je zakričal: „Kmalu vam utečem,“ in bilo mu je nekako veselje misliti, da bode jarm bolečine za večno otresti mogel.

Še jedenkrat obiskal je prostor njegove nekdanje kratke sreče, kraje, kjer je z Jerico posedal — še jedenkrat je vse preživel, kar se je bilo zgodilo. Saj je bila vender lepa resničnost in vredna življenja, in zdaj bi nada pogreznila se v brezno večnosti. In ta večnost poveleča vse konečno, vse hrepenenje, vse bolečine. Krasno je, s prosto dušo, z močnim srcem, z jasno zavestjo pogrezniti se v njeno naročje.

Janezek stal je na robu neprestano tekoče reke. Lepo bi bilo pogrezniti se v mehkih, lesketajočih valovih, z njimi teči tjà v daljše, daljše, neskonečno morje. Vedno gleda tjà doli in ne

tisku" ter samega sebe mami in vara s praznim izgovorom, da je njegov „kandidat za silo“ propal zaradi — izdajstva!! In vender ste zlasti dolenski volitvi, pri katerih je samostojni narod navzlic centralnemu odboru izvolil samostojna kandidata, dež. sodn. svetnika gosp. Jak. Hrena in prof. Šukljeja, jasen migljaj, da se vrši pomenljiv prevrat v političnem mišljenju kranjskih Slovencev. Na obratišču smo — ta faktum se ne dá zanikati, treba temveč, da mu poiščemo tajne razloge, da ga spoznamo v njegovi kavzalni zvezi ter obrnemo posledice njegove na korist skupni slovenski stvari!

Zakaj pa jednecega prevrata nismo zapazili pri svojih krvnih bratih v sosednih deželah, pri štajerskih, koroških in primorskih Slovencih? Ali so v istini Slovenci izvan Kranjskega toliko bolj politično zreli, narodno probujeni, neprimerno bolj disciplinirani mimo kranjskih rojakov? Trezen opazovalec, kateremu strankarska strast bistrega pogleda ne moti, temu nikoli ne bode mogel pritrditi. Drugače so ravnali vsled tega, ker so v čisto drugačnem položaju. Njih razmere so danes še take, kakor naše v dobi Auerspergovi, v času krutega nemškoliberalnega nasilstva. Narodni boj proti brezobzirni nemški večini, oziroma proti nestrpnemu italijanskemu življu jih absorbuje, njemu so in morajo biti posvečene vse sile. Na Kranjskem pa je pod sedanjo vladno sistemo narodno protivje skoro po polnem vtibnilo, nemška manjšina, katera nima več umetne zaslombe v merodajnih krogih, je skoro izginila raz političnega odra, in tedaj mora se kranjski Slovenec lotiti še drugih, nič manj važnih vprašanj. Gospodarji smo postali v lastnem domovju, dokazati nam je tedaj, dokazati z vztrajnim delom, ne le z votlodončimi frazami, da smo vredni tega dostojanstva, da zaslužimo biti vladujoča stranka. Narod sam je to spoznal, vsled tega so poštene slovenski volilci v tem in onem volilnem okraju z zdravim instinktom prezrli nasvete in priporočila poklicanih in nepoklicanih varuhov ter na svojo roko izvolili može svojega zaupanja. Zlasti na Dolenskem, kjer je največ povoda utemeljenim pritožbam, kjer največ dela čaka delavnega in vestnega poslanca, obotavljali so se volilci, niso marali novo vino vlivati v stare žlebove, izročili so častni mandat državnega poslanca onim zagovornikom, od katerih se nadejajo najboljših uspehov.

Kajti slep je nasproti zgodovinskemu razvoju oni, kateri se usoja, omejiti narodno gibanje s kitajskim ozidjem. Narod ni mumija, trohneča v kamenitem sarkofagu, ni malikovalec, da bi se brezmišljeno klanjal vedno istim malikom. Vsak dan mu rodi življenje nove potrebe in iz njih izvirajo nove ideje ter vrelcem jednako silijo na površje. Hvaležno tedaj narod priznava, kar so blagodejnega, koristnega bili storili bivši njegovi

more se nagledati igre valov. — In potem stal je zopet gori na robu strme skale ter zrl v mračno dolino, kjer so se svetile posamične luči, v tem ko je slednji večerni svit na zapadu obledel. Tudi smrt je tako skok s strmega robu v teman prepad — lepo bi bilo, tu doli skočiti — hitro, nenadno, z vsklikom zmage!

A bližnji gozd vabi v srebernem mesečnem mraku. — Sanjarska tema pod vejami — blede luči na mahu jednake srebernim zračnim podobam; tu zaspati, sanjati tja v večno temoto — a njegovo srce utriplje tako glasno, tako viharo — svetlo kroglo notri je vender najgotovejše.

In vrnil se je še jedenkrat domov. Pismo na mater še — odpustila mu bode, privoščila mu odrešitev. — Ona je tako dobra in pozna trpeče srce. Ona ne bode zahtevala od njega, naj živi dalje tako, z ostrupljeno puščico v prsih. — Da, ona čuti, sluti, kaj se godi z njenim otrokom; kajti ko je ravno nabasal samokres, napel za poskušnjo petelina, tedaj se nekaj zgane za njim, materine roke ga objamejo in mil glas govori: „Kaj delaš, dete moje?“ — Ni bil v stanu, odgovoriti. Nikdar se materi ni lagal, in če bi bila tudi najnedolžnejša laž.

zastopniki. Ali nikdo mu ne bode v glavo ubil, da je to ob jednom uže bil nepresežni vrhunec politične modrosti, da nikakor ne treba novih nazorov in novih delavnih sil — in vsled tega njegovo spoznanje o dejanskem položaju, vsled tega one pomenljive dolenske volitve!

In kaj pričakuje narod slovenski na Kranjskem od svojih izvoljencev, katerim je pri državnozbornih volitvah izkazal častno zvoje zaupanje?

Da ogromna večina našega prebivalstva stoji za Taaffejem, da od tega državnika pričakuje rešitev najvažnejših narodnih vprašanj in tvorno pomoč v gmotnih težnjah, razvidelo se je jasno v tej sicer tako burni volilni dobi. Vladni smo vsi — kedo bode temu oporekal, sedaj ko so vsi kandidati brez izjeme v volilnih programih in nastopnih govorih naglašali svojo naklonjenost nasproti Taaffejevemu kabinetu, v lepem soglasju z vsemi slovenskimi časopisi, „Slovana“ ne izvzemši, kateri so isto tako brez izjeme povdarjali svojo vladi prijazno politiko. Spoznanje, da je obstanek sedanjega ministerstva na korist avstrijski državi in narodu slovenskemu, presinilo je vse pokrajine naše domovine. In kako bi tudi ne? Saj protivniki v svoji slepi strasti dovelj razločno govoré, in besede, kakor jih navaja denašnja „N. fr. Presse“, prepričati morajo vsakega Slovenca, da je uprav domovinska dolžnost slovenskemu poslancu, braniti sedanjo vladu proti levičarskemu navalu. Če merodajno glasilo nemških liberalcev naravnost pové: „dass die Festigung des jetzigen Systems die grösste Sünde wider den nationalen (to je deutschnationalen) Geist ist“, potem niti debate več ne more biti o stališču, katero je zavzemati zastopnikom slovenske narodnosti.

Vender, če je ves naš narod pripravljen lojalno podpirati vladujočo sistemo, nadejajoč se, da nam usliši naše opravičene zakonite terjatve, navdajala ga je tudi druga misel. Tudi najbolj priprosti volilec bil si je v svesti, da vlada napósled ne potrebuje le takih pristašev, kateri dosledno za njo glasujejo, temveč tudi take, kateri jo podpirajo s pozitivnim delom v odsekih in z možato zgovernostjo v državni zbornici. Naravno, da bodo taki delavni aktivni poslanci tudi več dosegli za one lokalne želje in težnje, katere morajo zastopati v parlamentu. V tem oziru je tolmačiti dolenske volitve, skušnja nas bode učila, če je narod na dolenskih voliščih pravo zadel ali ne!

Toda prevrat v javnem mnenju, o katerem smo govorili, razteza se tudi na polje narodnih vprašanj. Bolj in bolj razširja se med ljudstvom zavest, da se rodoljubje ne dá presojati po krepkem naglasu, s kojim se domovini zdravice napivajo pri polnih kozarcih. Daleč za nami je doba mlečno-nezrelega navdušenja, otročjega veselja nad

Ona, mila, mirna, potegnila ga je nenadno k sebi v divji, krčeviti bojazni, kakor tedaj, ko je bila smrt prvokrat v hiši, ko je ležala mala Ana v krsti. Kakor kokoš čuti sokola v zraku in mladice tresoča se skrije pod peroti, tako je čutilo materino srce bližino smrti. Glasno ihtel pal je materi na prsi — govorila nista nobene besede. Prišlo je naslednje jutro, katero Janezek ni hotel več videti, in stal je še pri oknu ter zrl doli na živahno življenje. Včeraj je vzel od njega slovo za zmerom in danes je zopet v njem. — Dokler mati živi, mora pri njej ostati. Ko bode nekdanj zatisnila oči, prišla bode ura njegove rešitve.

Torej je zopet na novo pričel življenje. Učenja ni hotel nadaljevati; veselja ni nikdar imel do tega. Brat Pavel hotel mu je dati posla v njegovi pisarni. — Janezku je bilo zdaj po polnem jedno, kako je dalje živel. Gledal je kakor tujec na ljudi okolo sebe, kateri so bili po polnem zapleteni v svoje vsakdanje skrbi. On je bil v njihovem malem svetu kot sin in državljan večnosti. Mislili so, da je bolan, in on jim je pustil to mnenje, bil je po polnem miren. Oprostilni, rešilni konec moral je saj priti, in ta misel vlivala je olje v njegovo divje razburjeno dušo.

narodnimi igračami, čas je nastopil, da se energično, previdno in vztrajno lotimo velike, resne naloge, dovršiti to, kar so pričeli naši proborniki, naši buditelji in duševni vodniki, uresničiti njih uzore, narodu slovenskemu osigurati varno in častno bodočnost.

In te bodočnosti si razsodni domoljub niti misliti ne more, ako se ne zboljšajo žalostne materijelne razmere, katere tarejo našo deželo, v prvi vrsti njene dolenske okraje. Nekaj se je uže storilo v zadnjih časih, a koliko dela še preostaja našim deželnim in novoizvoljenim državnim poslancem? Stvarnikova roka bogato je obdarovala našega seljaka in našega meščana, ali prirojenih darov nista mogla razvijati vsled tega, ker se dolga stoletja nihče niti zmenil ni za njih potrebe.

Gospodarstveni pouk med kranjskimi Slovenci je na tako nizki stopinji, kakor malokje drugod, eminentni talent našega plemena za različne obrtne stroke ostal je brez vsakega navoda, samemu sebi prepuščen, potoku jednak, kateri se izgublja po pustinskem peščevju, ker mu je ustje zasuto, po katerem bi svoje valove lahko privedel sivemu oceanu v naročje. Slabe so naše komunikacije, neurejene naše reke; občinska uprava večjidel ne zadostuje, posestva naša so pritlikava, neproduktivno razbita in atomizirana, obremenjena večjidel z dolgovi, kateri uže s svojimi visokimi obrestmi zavirajo gospodarski napredek dotičnih posestnikov. V velikem delu vojvodine kranjske — povsod nazadek, povsod beda in siromaštvo! Ni čuda tedaj, da je narod začel, misliti, resno misliti o premembi svoje taktike, da je začel segati po novih zastopnikih, neoziraje se na to, če se s tem prikupi ali zameri posameznim osebnim antipacijam.

Na obratišču smo — komur ta resnica do sedaj še ni jasna, mreno mora imeti na očesu, ali pa si navlaš obraz zakriva, da ne bi prizorov gledal, kateri ne ugajajo njegovemu individualnemu okusu. Ali življenje narodov urejajo vekoviti zakoni, in ti se kaj malo zmenijo za slabotne ugovore, narekovane od željnega čestiljubja ali nebrzdane politične strasti! —r—

Rusija in novi angleški kabinet.

Gledé rusko-angleškega vprašanja utrjuje se v Rusiji vedno bolj misel, da se bode zadeva ugodno rešila, in splošno je razširjeno uverjenje, da bode tudi angleška konservativna stranka z odkritosrčnim namenom skušala odpraviti nesporazum v osrednji Aziji. Ne da bi se Rusija udala gledé pravega mišljenja angleške konservativne stranke prevaram, a uvideva se, da mora angleška konservativna stranka spraviti to zadevo v red, da bode mogla potem obrniti vso pozornost in delavnost na bodoče parlamentne volitve. Sicer bi bil

Uže čez dve leti je zatisnila mati oči. — A nje slednji pogled je bil nanj obrnjen, in svojo mrzlo roko stezala je po njem ter šepetala: „Ne stori, stori tega!“ — drugi niso umeli besede, on pa, on pa jo je umel. — Tedaj stal je zopet na robu večnega propada ter zrl hrepeneče tja doli! Ali ni bilo bedasto, ustavljati se? Mati ga ni videla več. Uže kot mali deček, ko je stal na grobu svoje male sestre, je vedel: Tam doli ležijo in spijo ter ne gledajo več, kaj se zgoraj godi. Če se zdaj umori — ne bode več žalil dobre mamice.

In vender — čutil je neprestano njeno bližino; — če zdaj nastavi samokres na svoje srce, čutil bode nenadno njeno roko na svoji rami kakor tedaj. — Ona je tukaj — on ne bode, ne more storiti. — — —

A kako dalje živeti? — On potrebuje tihega kotička, kjer mora čakati smrti, katera pač gotovo pride. — Konečno! nekoliko prej, nekoliko pozneje, kaj to?

Tedaj se je na nekaj spomnil. Nekoč spremil je kot majhen deček svojo mater v samostan Elizabetink, kjer je obiskala prijateljico iz mladostnih let. Našla sta nuno v mali sobici, skozi katere mala, omrežena okna so

tudi slab začetek za novi angleški kabinet, če bi hotel pričeti svojo vladno s tem, da deželi nakoplje katastrofe, kjer bi si lahko pridobil favorike za zaslugo, da je odvrnil nevarnost, saj odgovornost za slabe uspehe, katere bi morda imel ta sporazum za Anglijo, pade na prejšnji kabinet. Situacija je zdaj precej ugodna, ali vsaj bati se ni bližnje nevarnosti.

Na drugi strani pa se mora konstatovati, če in se odnošaji hladnokrvno premotrijo, da se vedno bolj veruje v možnost, da bi se med Anglijo Rusijo dosegel trajen sporazum gledé osrednje-azijskega vprašanja. Javno mnenje v Rusiji kaže, da si se zdaj pomirjeno čuti, tem večjo nezaupnost gledé bodočih razmer med obema državama. V ruskih političnih krogih se nihče ne more sprijazniti z mislijo, da bi lord Salisbury in drugovi kedaj Rusiji nasproti dobili odkritosrčno prijateljsko mišljenje in zatrjuje se z vso gotovostjo, da bodo ti državniki, če novi kabinet pri volitvah zmaga in ukrepi svojo vladno, na vsak način vrnili se k rusofobni politiki, katero jim je zapustil Beaconsfield.

Iz tega vzroka opominjajo osebe, katere se mnogo ponašajo s svojo previdnostjo, neprestano rusko vladno, naj bode zelo oprezna ter ukrene osebno v osrednji Aziji potrebne varstvene naredbes. Listi, kateri so odmev teh skrbljivih opominov, trdijo celó, da bi bilo napačno, če bi se Rusija nasproti Salisburyjevemu kabinetu gledé pogojev v afganskem vprašanju kazala bolj popustljivo in bi bolj zahtevala, nego od Gladstonovega kabineta. Rusija, tako pravijo oni listi, se ne more novemu tory-kabinetu nasproti zadovoljiti s samim zagotovilom miru, marveč mora zahtevati resno jamčenje za vestno izvedenje določenih pogojev.

Razen omenjenih opazovanj pa dela našim političnim krogom še nekaj drugega strah in skrb. Bavijo se namreč z vprašanjem, če znani antagonizem med Nemčijo in Anglijo v resnici ni samo antagonizem med knezom Bismarckom in gospodom Gladstonom, kateri slednji se zdi nemškemu kancelarju kot nadležna ovira njegovih načrtov in protitežje njegovim načelom. Če se to tako razume, potem je možno sklepati, da se bode, zdaj ko je ta ovira odstranjena, v slučajih zmage Salisburyjevega kabineta pri prihodnjih volitvah doseglo približanje med londonsko in berlinsko vladno. Ta misel je v nekaterih ruskih krogih zelo razširjena in lahko je umevno, da daje dosta povoda resnemu premišljevanju. In Rusija uvaževa pač na vse strani te odnošaje; ukrenila je na primernih mejah postaviti potrebne utrdbe, da je slučajno nenadno nastal prevrat ali nevarnost nikakor ne bode našla nepripravljeno.

Angleški konservativni kabinet pač ne bode imel hoditi po potih, katere je ostavil Beaconsfield kot zapuščino, odjenjati bode moral od svojih

zelena drevesa prijazno gledala. Bilo je čudovito tiho v ozki celici; solnčni žarki ležali so kakor poljubi na slabotni opravi in podoba križanega Krista bila je mirna in spremenjena, kakor bi jej bilo posebno dobro tukaj. Janezek videl je še jasno pred seboj nuno z dobrim, veselim obrazom pod veliko, belo čepico s perutami, in jasno se je spominal njenih besedij. — Dvajset let je bivala v samostanu in nobena misel hrepenenja ni kalila njene zadovoljnosti. Samostan je stal ob živahni glavni cesti v stolici in samo železno omrežje in slaba stekla ločila so nuno od bujnega življenja tam zunaj; a ona je pozabila, da je bil svet — ta svet jej ni bil drugega, nego na pol pozabljen sanje. — Na poti domov mučil je mater z vprašanji, če nuna res nikdar ven ne pride. „Nikdar“, dejala je mati, „dokler ne umrje ter jo ne poneso na pokopališče“. —

„Pozabiti, da je svet“ — ali ni bilo to, česar je potreboval? — Spomnil se je male sobice, hladnega, mračnega samostanskega hodnika, kjer je zvonec ob vratih tako čudovito odmeval, kakor disharmonični jek iz življenja tam zunaj — in neka groza ga je obsla.

(Dalje prihodnjič.)

Rusom sovražnih načel, inace pač ne bode trajal tudi slučajno dosežen sporazum med angleško in rusko državo.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Krakovski „Czas“ poroča z Dunaja, da se bode državni zbor sklical uže začetkom septembra, samo da bode sklenil adresu ter dovolil provizorni budget za tri mesece. Isti list poroča tudi, da se bodo delegacije sešle dné 1. oktobra, deželni zbori pa meseca novembra za kakih šest do osem tednov. Če se bode državni zbor sešel v decembru ali še le po Božiči, še zdej ni določeno.

„Budapester Tagblatt“ priobčuje poročilo svojega posebnega dopisnika v Mostarji o pogovoru z državnim finančnim ministrom Kallayjem. Minister je opozarjal kot dokaz, kako zboljšane in ugodne so zdaj razmere v okupiranih provincijah, na to, da se zdaj zaradi davkov le redko-kedaj vršijo eksekucije, ter je potem na dalje omenjal, da ima dežela danes uže železnice v dolgosti pet sto kilometrov. Potrebna bi bila še železniška črta in koristna ne samo za okupirane dežele, marveč tudi za obrtvalce v Ogerski, katera bi peljala skozi dolino Lima do Priboja ob meji Novega Bazarja, s strankarsko progó v dolino Drina na srbsko mejo. S to železnico bi se mogel Novi Bazar, Črna Gora in Severna Albanija odpreti avstrijski trgovini in obrtniji.

Tuje dežele.

Iz Italije dohajajo resna poročila o notranjem položaji. Po mnogih mestih odpovedujejo se delavci delu ter provzročajo izgrede; tudi dijaki in druge osebe inscenirajo republikanske manifestacije, posebno v Paviji, v Napolji in Genovi.

Ministerski krizi v Angliji in Italiji še zdanista prestani. Nikjer se še ni odločilo. V Rimu morajo biti razmere pač še bolj neugodne, nego se je pričakovalo. Dasi Italijani nimajo navade, štediti denarja za brzojavke, vendar nimamo nikakih gotovih poročil. Kaj bode z angleškim Salisburyjevim kabinetom, se tudi zdaj še nič ne vé, ko je baje Gladstone in njegovi drugovi odbil Salisburyjeve zahteve, naj bi liberalci ne napadali konservativnega kabineta, dokler se ne izvršijo volitve. Ostalo pač ne bode Salisburyju drugega, nego zopet prepustiti liberalcem vladno krmilo.

Dopisi.

Iz Rudolfovega, 19. junija. (Izv. dop.) Uže tri dni nam „Slov. Narod“ od nekega dopisnika iz Rudolfovega donša tako zanimljive stvarine, da se človek, akoravno ne smeju podvržen, vendar le smejati mora.

Čestiti bralci „Slov. Naroda“, katerim ni dolenjska metropola ali sploh Dolenjsko znano, bodo slutili, da tu le zavrženci naroda — renegatje, neverniki — bivajo, pa zakaj? zato, ker so gosp. Šukljeta po pošteni agitaciji, po samem prepričanji in proti „Narodovi“ volji državnim poslancem izvolili. — Dà, to je greh, smrtni greh, gospod Šukljeta voliti, ker ni „Narodov“ ljubček in ne trobi v isti rog, katerega bi mu gospodje v Kollmanovi hiši v roke potisnili.

Ne bom se bavil z biografijo posameznih gospodov, katere je čast doletela, da se jih g. dopisnik v svojem takó „izbornem“ dopisu nečastno spomina, ne, kajti oni so preverjeni, da bi jih gospodje od Margherijeve stranke v žlici vode potopili, a oni se ne brigajo zato. Omenil bodem le g. E., kateri je kot blaga, mirna duša uže 20 let med nami, gospodari in skrbi kakor oče za svojo družino; vsak priprost kmetovalec z nekako radostjo in častjo o njem govori in obraz se mu veselja razvedri, ako more tega gospoda, ki je med nami častljiv starček postal, pozdraviti.

Da bi pa omenjeni gospod kako agitacijo podpiral ali sam agitiral in se v volitvene mreže vpletal, tega se gospodu še sanjalo ni, oseba je g. dopisniku še premalo znana, in rekel bi, da ni

lepo se nad takim čistim, poštenim značajem, kakor je gosp. E., spodtikovati, ker on ravno vsakemu svoje nazore dopušča, ne pa da bi se mešal v agitacijo ali pritiskal na svoje podložne.

Drugi ostali gospodje se vé da se posmehujejo in hvalijo gospoda dopisnika, namreč za tó, da je ves slovenski rod zvedel imena onih, kateri niso hoteli dati glas gospodu, ki jim ni po godu, temveč so po prepričanji volili moža, na katerega upanje stavijo, da jih bode v bodočih šestih letih bolj zastopal in bolj se zanje blagor potegoval nego dosedanji poslanec, kateri se je v preteklih šestih letih pač premalo oziral na nas Dolenjce.

Dolenjci hočejo za poslanca moža, katerega je mati isti jezik učila, za katerega obstanek se mi in on borimo.

Namestnik poprejšnjega g. poslanca, nek gospod, kateri je za „Schulverein“ v mestu jako veliko zaslug in še celó priznanjskih pisem dobil, si je jako veliko prizadejal, da bi njegov protektor prodril, letal je, kar ni njegova navada, od Poncija do Pilata, to je, od klobučarja — čevljarja — do krojača, dà, še celó na dan ožje volitve ob 6. uri uže na trgu bil in se s takimi meščani pečal in jim roke stiskal, katerih drugi dan še pogledal ni; to je pa neki samo zato delal, ker mu ni šlo v glavo, da ima cela Dolenjska stran med inteligenco samo 104 volilcev nemškega mišljenja. Nek drugi pak, da bolj ob kratkem povem, je tako in toliko okoli letal, da je sedaj, akoravno tudi poprej ni bil ravno debel, sama kost in koža, sam se je izrazil: „Komaj čakam, da bi volitve uže konec bilo, kajti vsak dan sem pet funtov lažji“ — mislite si torej, kakó revež sedaj izgleda!

Dà, res čudno, da je g. Šuklje prodril, kajti vse, kar je moglo hoditi in laziti, vse je proti njemu agitiralo, še celó g. F., mož jako visoke starosti, kateri vse, kar je slovenskega, z nogami teptá, si je takrat noge nabrusil in šel s torbico od hiše do hiše, da bi v njo glasov za g. Margherija nabral; jeziček mu še precéj gladko teče in posrečilo se mu je, da je pri enih voljna ušesa pri drugih pa „dolg, trd nos“ vjel; tako se mu je zgodilo, ko je svojo srečo pri nekem jako čislannem vsakem oziru národnem meščanu došel kolledvat; kaj mu je ta le odgovoril? to-le: „Gospod, ne trudite se, dovelj sem star (ima čez 70 let), da bom vedel presoditi, katerega gospoda naj bi volil.“ — Gospod je šel in svojo zgovornost in modrost nad mlajšimi gospodiči poskusil, in ti pa, upam, so molčali.

Da še celó revnega starčka M. v miru ne pustí, kateri komaj lazi in govori, se ne čudimo, ker g. dopisnik si je v nalogo vzel vse, od prvega do zadnjega meščana, kateri so s Šukljatom simpatizirali — črno pobarvati, pa se boste prevarali!

Gospod dopisnik tudi omeni „ibljatarje“, da so tudi ti agitirali, vprašam, kdo pa je to? Mi meščani ne poznamo ibljatarjev, morda pa je g. dopisnik sam ibljatar; ako pa ni, pa naj se pokaže — kaj da je.

Gospoda dr. P. bom zagovarjal, ker malo in veliko ga pozna za vrlega moža, samo omenim, da naj gospod dopisnik roko na srce položi in naj svojo vest dobro izpraša, ako ima Dolenjska boljšega, energičnejšega, neutrudljivo za blagor in čast naroda delajočega moža, kakor je on? Si je morebiti g. dopisnik belil glavo in mučil se dan in noč, da stoji tako lepo poslopje, katero se „Národní dom“ zove in katerega je on kot razvalino prevzel? In kje so potem druga trudapolna dela in pota, in vse to je blagi gosp. dr. P. z veseljem storil.

H koncu naj še omenim, da smo gotovi, da nas bode g. Šuklje vestno národno, kakor pravi sin slovenske matere zastopal, vsaj skušal doseči to, kar nam je v prid. Prepričan pa naj bode, da mu ne samo 315 src, temveč cela Dolenjska, izimši 310 Margherijevcev, čestita k zmagi, da vsa srca radosti njegove zmage navdušeno bijejo in kličejo: Živi naš poslanec g. Šuklje!

Onim gospodom tam v Kollmanovi hiši pa dam svét, naj bodo trezni in previdni; varujte se takih dopisov sprejemati, kakor zadnji iz Rudol-

fovega, kajti to, kar je bilo pisano, je samo „basen“, kakor ona o „avskultantu in dekretu“ in drugih takih basni se pošteno misleči človek čitati naveliča, torej pišite Vašem dopisniku: Resnico Bog in Dolenjci ljubijo! Jaz mu bom pa, kadar skupaj prideva, na njegova kosmata ušesa zatrobil: *Tempora mutantur et nos mutamur in illis.*

Sin Slave.

Iz Črnomlja, 22. junija. (Izv. dopis.) Danes obhajala je šolska mladež godovni dan svojega patrona sv. Alojzija. Premda je bilo vreme deževno, došlo je v šolo vendar veliko število učencev in učenk. Malo pred osmo uro, podala se je mladina, spremljena po svojih učiteljih in učiteljicah, sparoma v božji hram, kjer smo uvideli podobo sv. Alojzija lepo okrašeno. Ob 8. uri bila je peta sv. maša; petje je vodilo učiteljstvo z otroci. Mali šolarji peli so kaj krepko, pravilno in prijetno ter pobožno „Pred Bogom!“ Ko pa pri sanctusu zadoni iz sto grl Alojzijeve pesem, vtrnila se je marsikomu solza radosti v obeh. Otroci vedli so se prav lepo in pobožno, imeli so mašne knjžice in molili iz njih.

Farna cerkev bila je polna naroda, prijateljev šole in omike, vzlasti pa starišev. Hvalevredno je tudi, da je bil naš mestni zastop tako mnogobrojno zastopan, na čelu mu g. župan Šušteršič; kajti pregovor pravi: *Exempla trahunt*, in tako je prav. Konečno naj še dostavim, da je res ganljivo gledati nedolžni mladi svet v svoji nebeški pobožnosti; vsa čast pa učiteljskemu osebju in g. katehetoma, ki tako pošteno vzgojujejo našo nado bodočnosti.

Razne vesti.

— (Točarne na Dunaji in Berlinu.) Po slednjih izkazih je na Dunaji 3315 točarn, kjer se razpečavajo opojne pijače. Največ jih je, okoli 600, v drugem okraji, kamor pripada tudi Prater. V Berlinu pa je 11169 točarn.

— (Trgovina z nojevimi peresi.) Pristaniško mesto Suakim ob Rudečem morji bilo je uže od nekdanj glavno tržišče za nojeva peresa, katera so se iz Sudana tja prinesla; marsikatero leto se je iz tega pristanišča odposlalo okoli 300 000 peres. Odkar pa vladajo v Sudanu zmešnjave, se te robe malo izvažajo.

— (Amerikanske dame) pridobile si bodo kmalu v vseh slojevih človeške družbe popolno ravnopravnost z moškimi, morda jih bodo celó odrinile iz služb. V državi Kansas je zdaj uže mlada deklica, Bessie Bauman, nastavljen pri železnici kot voditeljica lokomotive.

Domače stvari.

— (Cesarjev dar.) Nj. voličanstvo cesar blagovoli je za popravo zvonika pri franciškanski cerkvi v Kopru podariti iz Najvišje zasebne blagajnice 200 gld.

— (Mestni odbor ljubljanski) ima danes zvečer ob 6. uri redno javno sejo.

— (Velik kres) žgal se bode danes zvečer ob mraku na Rožniku pri cerkvi.

— (Nesreča.) Iz Litije se nam poroča: V noči od 17. na 18. junija imel je delavec Jakob Resnik v rudokopu opraviti. Pri tem vtrga se velik kamen nad njim ter pade s tako silo nánj, da je bil takoj mrtev. Ponesrečeni zapustil je udovo in četvero otrok.

— (Požarna kronika.) Iz Češnic v brdskem okraji se nam z dné 18. junija piše: Predvčeranjim ob treh popoldné nastal je v svinjaku tukajšnjega posestnika Frana Bizila na do sedaj nepoznat način ogenj, ki se je kmalu razširil na druga gospodarska poslopja tega posestnika in na hišo in gospodarska poslopja njegovega soseda Ivana Kosa. Bizil ima škode 1500 gld., Kos pa 2000 gld. Prvi bil je zavarovan za 500 gld., drugi za 600 gld. Razen tega zgorela sta tudi kozolca Martina Oreška in Marije Prosenc. Škoda obeh cenil se samo na 120 gld.

Dalje se nam piše iz ljubljanske okolice o ognji, ki je nastal dné 17. t. m. med 5. in 6. uro popoldne pod streho kočarja Jaka Kotnika v Podgradu. Ogenj je v malih urah uničil vse poslopje in

pohištvo ter povzročil škode 700 gld. Ker je hiša stala na samem, se ogenj ni mogel razširiti. Sumi se, da so se otroci s klinčki igrali in zažgali.

Dné 13. t. m. okolo polnoči pa je nastal ogenj v hiši posestnika Ivana Kavčiča v Hlevnem Vrhu v logaškem okraji in je zgorela hiša in gospodarsko poslopje, kakor tudi mnogo sena. Škoda cenil se na 1500 gld., zavarovan pa je bil poškodovani za 1200 gld. Sluti se, da je bilo v sovražnem namenu zažgano.

Iz Srednjih Bitenj v kranjskem okraji pa se nam poroča, da je isti dan zvečer ob desetih unelo se v koči Ivana Windischerja in da je ogenj razen tega poslopja uničil tudi koči Frana Wohlgemutha in Jere Vilfan z vsem pohištvom in drugimi stvarmi, ki se niso mogle rešiti iz hiš. Škode je vsega skup za 2500 gold. Ivan Windischer bil je zavarovan za 200 gold., Fran Wohlgemuth za 300 gold., Jera Vilfan pa ni bila zavarovana. Kako je ogenj nastal, se ne vé.

— (Konec pijanke.) Z Vrhniko se nam z dné 19. t. piše: Dné 17. t. m. zapustila je ponoči ob treh 76letna Magdalena Staržišar hišo in je skočila v Ljubljano, iz katere so jo drugo jutro mrtvo potegnili. Bila je zelo pijanosti udana in se ji vsled tega zadnji čas mešalo.

— (Iz Trsta) se poroča: Vihar, kateri je v nedeljo tukaj razsajal, napravil je mnogo, če tudi ne ravno občutljive škode na ladijah v luki. Jedno ladijo odtrgal je od obrežja ter jo gнал ven na morje, vendar se je pomorščakom kmalu posrečilo, spraviti jo zopet nazaj v pristanišče.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 23. junija. Minister Conrad izjavil je volilcem odbora v Radovici, da sprejme državnozborski mandat. Herbst odložil je včeraj deželnozborski mandat za Hainspach-Schluckenau.

London, 23. junija. Med liberalci in konservativci doseglo se je sporazumljenje; Salisbury prevzame vlado.

Rim, 23. junija. Depretis je prevzel nalog, da sestavi nov kabinet.

Brno, 22. junija. Zdaj delajo v vseh tovarnah vsi delavci, izimši 200 tkalcev v treh fabrikah. V predilnicah se je plačilo deloma povečalo. Zdaj vlada popolen mir.

Krakov, 22. junija. V Dombrovi je skoro pol mesta zgorelo. Mnogo družin je brez strehe.

Ems, 22. junija. Cesar Viljem je pri najboljšem zdravju sim prišel; pozdravljala ga je navdušena obila množica.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 23. junija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 82.60
„ „ „ „ srebrou	83.15
Zlata renta	108.50
5% avstr. renta	99.10
Delnice národne banke	868.—
Kreditne delnice	288.90
London 10 lir sterling	124.25
20 frankovec	9.85
Cekini c. kr.	5.86
100 drž. mark	60.95

Tujci.

Dné 21. junija.

Pri Maliči: Laubenheimer, Schweinburger, Brache, Fischer, Angres, Herling, Glas, trgovci, z Dunaja. — Wimmer, c. kr. dež. sodnjje svetnik, s soprogo, iz Dun. Nov. Mesta. Felle iz Grada. Pri Slonu: Krumbholz s soprogo iz Egipta. — Taussig, Oesterreicher, Endler und Sachs, trgovci, z Dunaja. — Pfefferer, trgovec, iz Černovca. Pri Južnem kolodvoru: Dr. Hoffmann, c. k. umir. štabni zdravnik, iz Trsta. — Nowach, tipograf, iz Zagreba. — Krošel, trgovec, z Reke. — Pogačnik iz Tržiča. — Keršl, krémar, iz Čérknice. Pri Avstr. carji: Moro, mizar, s soprogo, in Kraigher, mizar, s soprogo, iz Ligosulle.

Tržne cene.

V Ljubljani 20. junija.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 72 kr., domače 7 gld. 15 kr.; rež 5 gld. 85 kr.; ječmen 5 gld. 36 kr.; oves 3 gld. 57 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 85 kr.; turšica 5 gld. 50 kr.; 100 kilogramov krompirja 4 gld. 50 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 82 kr., špeh po

54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 2²/₅ kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 58 kr., svinjsko 66 kr., drobniško po 38 kr., — Piške po 30 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 78 kr., slame 1 gld. 69 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 20 kr.; mehkih 5 gld. — kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nobo	Mokrina v mm
22. junija	7. zjutraj	733.08	10.4	s SPD. sl.	obl.	0.00
	2. pop.	734.58	18.8	SS SPD. sr.	d. js.	
	9. zvečer	736.98	12.6	bzv.	jasno	

Tri sejme

je c. kr. deželna vlada kranjska občini Dvor v Št. Janžu na Dolenjskem pri Zidanom Mostu privolila, in sicer:

1. semenj kvaterni terek v postu;
2. semenj prvi ponedeljek po 24. juniju; ta semenj bode letos zaradi praznika sv. Petra in Pavla v torek 30ega junija, in
3. semenj pa kvaterni terek meseca septembra.

Prodajalci in kupci so povabljeni, sejmov v Št. Janžu mnogobrojno se udeležiti.

Županstvo Dvor, meseca junija 1885.

(105) 3—3

Ignacij Repše, župan.

Tržaška komercijalna banka

v Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejemlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatniških po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaskih lokalnih listih.

(66) 36—6

Razno blago za pletenje in tkanje

dr. Gustav Jaegra

normalno perilo, nogovice, žoki, plavarske hlače, znojni telovniki, rokavice,

jopiči za gospé

ki se nosijo vrh obleke itd., v velikem izboru in po najnižjih cenah pri

C. J. Hamann-u

Mestni trg. (52) 7

V založništvo našem izišla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik učitelj.

12 pol v 8. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.